

Archief van de polder De Hoevense Beemden te Hoeven, (1409) 1591–1810

I N H O U D S O P G A V E

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Context

Archiefvormers

Polderbestuur van de Hoevense Beemden

Geschiedenis van het archief

Inhoud en structuur

Verantwoording

BESCHRIJVING VAN DE ONDERLIGGENDE COMPONENTEN

1 Algemeen

2 Bijzonder

2.1 Bestuur en personeel

2.2 Belastingen

2.3 Financiën

2.4 eigendom

2.5 Taken

Titel van het archief: Archief van De Hoevense Beemden te Hoeven

Periode: (1409) 1591–1810

Fysieke beschrijving 1,75 meter

Instelling beheer: Waterschap Brabantse Delta

ARCHIEFVORMER

Polderbestuur van de Hoevense Beemden. De polder "De Hoevense Beemden" is op 12 juni 1409 door de abdij van St.-Bernardus aan de Schelde te Hemiksem (bij Antwerpen) ter bedijking uitgegeven. Het gebied was in 1282 gekocht van de Heer van Breda. In 1559, bij de oprichting van het bisdom Antwerpen, werd de abdij ingelijfd bij het bisdom. De bisschoppen van Antwerpen traden vervolgens op als abten van de abdij. Bestuurlijk bleef het gebied altijd behoren tot de jurisdictie van Hoeven. Voor de waterschapsbelangen fungeerde een afzonderlijk dijkcollege.

Een forse vermenging van functies tussen het bestuur van de jurisdictie en het polderbestuur heeft in het verleden geleid tot de opvatting, dat het polderbestuur onder toezicht van de Hoevense magistraat stond. Dit is echter onjuist. De rekeningen, welke ongeveer 90% van het archief vormen, werden namelijk afgehoord door schout en schepenen "*in hun kwaliteit als dijkgraaf en gezwoeren*".

Plaatsen binnen het gebied: Hoeven, Bosschendijk, Bosschenhoofd, Bovendonk, Gors, Heul, Kruisstraat.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEF

Bij de laatste inventarisatie is het archief van de polder uit het archief van het dorp Hoeven gelicht en als een geheel afzonderlijk polderarchief behandeld. De verwijzingen in de concordance naar de oude nummers betreffen de vermeldingen, zoals die voorkomen in de inventaris van de archieven van Hoeven, vervaardigd in 1950 door L. Merkelbach van Enkhuizen.

Archivaris Wols had in een kaartenbak een groot deel van de Hoevense archieven, verfijnder dan Merkelbach, opnieuw beschreven. Jarenlang is dit werk onafgemaakt blijven liggen. In de loop van 2002 is tijd vrijgemaakt om dit archief verder af te werken, voortbordurend op de opzet van R. Wols. Daarbij is tevens een nieuwe verpakking aangebracht.

VERANTWOORDING

Inventarisatie door G.J. van Donschot Zevenbergen, 2002

De polder Hoevense Beemden op een detail van de Gastelse kaart uit 1565.

Beschrijving van de onderliggende componenten

1 ALGEMEEN

- 1 Akte van uitgifte van de polder; in tweevoud.
1409
1 omslag
N.B.: Betreft afschriften uit de 18e en 19e eeuw.
- 2 Publicaties door het dijkcollege.
1750–1810
1 pak
N.B.: betreft met name de schouwvoering over wegen en sloten, afhoring van de rekening, verkoop van schaarhout en verpachting van gras, aanbesteding van werken.
- 3 Ingekomen en minuten van uitgegane stukken.
1796–1811
1 omslag

2 BIJZONDER

2.1 BESTUUR EN PERSONEEL

- 4 Stukken betreffende een proces tegen Mattheus Claessen, gewezen dijkgraaf en penningmeester.
1623 en zonder datum
2 stukken

2.2 BELASTINGEN

- 5 Verzoek tot ontheffing van cijnsverplichtingen, aangezien de polder in de periode 1584-1593 onder water heeft gestaan.
zonder datum (ca. 1595)
1 stuk

2.3 FINANCIËN

- 6-216 Rekeningen en bijlagen.
1591-1810
211 omslagen
N.B.: tot 1666 slechts sporadisch met bijlagen; vanaf 1708 jaarlijks met bijlagen, tenzij anders vermeld.

- 6 met bijlagen 1591
- 7 met bijlage 1594-1595
- 8 1596
- 9 1597
- 10 1598-1602
- 11 1603
- 12 1604
- 13 1605
- 14 met bijlagen 1606
- 15 1607
- 16 1608
- 17 met bijlagen 1609
- 18 1610
- 19 1611
- 20 1612
- 21 1613
- 22 1615
- 23 met bijlagen 1616-1617
- 24 alleen bijlagen 1621-1622
- 25 met bijlagen 1624
- 26 1625-1626
- 27 met bijlage 1627
- 28 1628
- 29 1629
- 30 1630
- 31 1631-1632
- 32 1633
- 33 1634
- 34 1635
- 35 met bijlagen 1639
- 36 1640
- 37 1641
- 38 1642
- 39 1643
- 40 1644
- 41 1645
- 42 met bijlagen 1646
- 43 met bijlagen 1647
- 44 1648
- 45 1649
- 46 1650
- 47 1651
- 48 1653
- 49 bijlagen 1653-1654
- 50 1654
- 51 1655
- 52 met bijlagen 1656
- 53 met bijlagen 1657
- 54 met bijlagen 1658

55 1659
56 met bijlagen 1660
57 1661
58 1662
59 met bijlagen 1665
60 1666
61 bijlagen 1666-1667
62 1667
63 1668
64 bijlagen 1668-1669
65 1669
66 1670
67 1671
68 bijlagen 1671-1675
69 1672
70 1673
71 1674
72 1675
73 1676
74 bijlagen 1676-1678
75 1677
76 1678
77 1679
78 bijlagen 1669-1681
79 1680
80 1681
81 1682
82 bijlagen 1682
83 bijlagen 1682-1684
84 1683
85 1684
86 1685
87 1685-1687
88 1686
89 1687
90 1688
91 bijlagen 1688-1690
92 met bijlagen 1689
93 1690
94 1691
95 bijlagen 1691-1695
96 1692
97 1693
98 1694
99 1695
100 1696
101 bijlagen 1696-1699
102 1697
103 1698
104 1699
105 1700
106 bijlagen 1700-1707
107 1701
108 1702
109 1703
110 1704
111 1705
112 1706
113 1707
114 1708 N.B.: vanaf dit jaar telkens met bijlagen.
115 1709
116 1710
117 1711
118 1712

119	1713
120	1714
121	1715
122	1716
123	1717
124	1718
125	1719
126	1720
127	1721
128	1722
129	1723
130	1724
131	1725
132	1726
133	zonder bijlagen 1727
134	1728
135	1729
136	1730
137	1731
138	1732
139	1733
140	zonder bijlagen 1734
141	1735
142	zonder bijlagen 1736
143	1737
144	1738
145	1739
146	zonder bijlagen 1740
147	1741
148	1742
149	1743
150	1744
151	1745
152	1746
153	1747
154	1748
155	1749
156	zonder bijlagen 1750
157	1751
158	1752
159	1753
160	1754
161	1755
162	zonder bijlagen 1756
163	zonder bijlagen 1757
164	1758
165	1759
166	1760
167	1761
168	1762
169	1763
170	1764
171	1765
172	1766
173	1767
174	1768
175	1769
176	1770
177	1771
178	1772
179	1773
180	1774
181	1775
182	1776

183 1777
184 1778
185 1779
186 1780
187 1781
188 1782
189 1783
190 1784
191 1785
192 1786
193 1787
194 1787
195 1789
196 1790
197 1791
198 1792
199 1793
200 1794
201 1795
202 1796
203 1797
204 1798
205 1799
206 1800
207 1801
208 1802
209 1803
210 1804
211 1805
212 1806
213 1807
214 1808
215 1809
216 1810

217 Stukken betreffende leningen en polderlasten.
1618, 1675 - (1731).
1 omslag

218 Stukken betreffende de financiële verhouding tot de bisschop van Antwerpen.
1664-1731
1 omslag

2.4 EIGENDOM

219-220 Akten van verpachting van dijkpercelen.
1593-1810
2 omslagen
N.B.: In de bijlagen tot de rekening komen eveneens pachtcondities voor.

219 1593-1690
220 1809-1810

221 Rekest waarbij het polderbestuur water binnen de polder als viswater wil laten registreren.
1809
1 stuk

2.5 TAKEN

222 Stukken betreffende het onderhoud van de polderwegen.
1572-1752
1 omslag

- 223 Rekest inzake het dichten van een gat of doorbraak in de dijk, gemeenschappelijk met St.-Maartenspolder.
zonder datum (1592)
1 stuk
- 224 Bestekken en voorwaarden van aanbesteding van dijken, wegen en waterlopen.
zonder datum en 1592-1666
1 omslag
- 225 Stukken betreffende het beheer en onderhoud van de sloten, met name de scheisloot met de St.-Maartenspolder,
1608-1616
1 omslag
- 226 Stukken betreffende het geschil met de St.-Maartenspolder over het leggen en onderhouden van een sluis en dijksloot (Balrouwse Vaart).
1614-1639
1 omslag
- 227 Bestek betreffende het dichten van de doorbraak in de kadijk.
(1620)
1 stuk
- 228 Ordonnantie op het onderhouden van wegen en sloten.
z.d. en 1664
1 omslag
N.B.: In tweevoud
- 229-230 Stukken betreffende de bouw van een windwatermolen en sluis.
1752-1759
2 omslagen
- 229 Bestek en andere stukken, 1752-1757
230 Rekening en bijlagen, 1756-1759
- 231 Overeenkomst met St.-Maartenspolder over het onderhoud van de sluis aan de Eendenkweek en het onderhouden van de Balrouwse Vaart. Extract.
1756
1 stuk
N.B.: aanleiding was de stichting van een watermolen door de Hoevense Beemden